

Szerkesztői Iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hova
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hova
az előfizetések és hirdetések
börmentesen küldendők.
Kéziratok nem adóznak vissza.

KÖZÉRDÉK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félévre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

Még egy pár indítvány.

Lapunk mult számában fel volt említve, hogy vármegyénk természeti előnyei, szépségei és ezekből merithető gazdagsága mily kevésbé vannak értékesítve, s egy az illetők által könnyen fogyanatosítható ohaj volt felvetve, hogy legalább két nevezetesebb furdóhelyünk legyen könnyebben megközelíthető a nagy közönség által ugy ennek, mint M.-Ujvár és Vizakna érdekében.

E téren egy lépéssel tovább haladva, legyen szabad még néhány ily ohaj felemlítése, mi különben elégszer lett a közönség körében hangoztatva.

Ezek egyike ipar és kereskedelem szempontjából fontos érdekű. — Adassék vármegyénk fontosabb és nagyobb forgalmu helyei, pl. N.-Enyed, Tövis, Gy.-Fehérvár, Alvincz, Balázsfalva, Vizakna között egyfelől, — továbbá ezen községek és Kozlovár, Segesvár, Brassó, N.-Szeben, M.-Vásárhely között 1 naptól 4 napig terjedő időre mérsékelt áru menettérti vasuti kedvezmény. — Addig, a mig valaha létesülhet a lapokban sokat emlegetett olcsó utazás a peny posta mintájára, — jó szolgálatot tenne mindazoknak, kiket akár az üzleti, akár a szórakozási szempont, vagy más kötelesség utal az utazásra. — Tudjuk, hogy ezen módozat több évvel ezelőtt már gyakorlatban volt s mint hallottuk, azért lett beszüntetve, mert az eredmény nem volt kielégítő. Azonban idővel sok minden változott s érdemes volna kísérletet tenni, hogy a változás előnyünkre történt-e valóban? Ugy hiszszük, hogy május 15-től november 1-ig tartó időközben kifizetné magát e kedvezmény s a jelzett vidékek lakóinak is kiváló szolgálatot tenne.

Talán a jutányosabb utazás lehetősége által feléledő kedv hozhatná létre egy más eszme valóítását is. A ki nyáron bejárja Ausztriát, Tyrolt, Stájerországot, hogy Schweczet ne is említsük, — bámullattal látja a sok pesti s más nagyobb városi

magyarságot nyaralni a szép vidékek egyszerű, de kényelmes nyári lakásaiban. — Jutányos életmódot, pompás levegőt, jó vizet, kirándulásokra kedvező szép vidéket talál ott mindaz, ki otthagytja a városok fülledt levegőjü palotáit s kaszárnyaszerű bérházait. — Nem kell ezeknek drága fürdő, — elég a friss havasi patak. Nem kell luxusos lakás, — elég a csinosan, egyszerű kényelemmel berendezett, kerttel, gyümölcsösökkel, vagy szőlővel körülvett csinos falusi ház. — Nem kellene a szakácsmesterség czifra remekei, — a jóízű magyar konyha bőven kielégíti vágyait. Legyen közel pl. a szomszéd helységben posta, vasuti állomás, orvos, gyógyszerár, — körültek pedig terjedjen el a szép vidék, bérezczel, erdővel.

Vármegyénknek több szép és alkalmas vidéke volna ily czelokra kiválasztható, — természetesen hozzáértve az építendő csinos nyári lakokat is. Hogy egy példát hozzak fel, itt van Diód. — Levegője jó, vize pompás, vidéke gyönyörű, — közel Tövishez, hol vasuti állomás, orvos és gyógyszerár van. — Kellemes fekvésénél fogva mily alkalmas volna nyaraló helyek berendezésére. — Kötünő gyümölcs és szőlőtermése, szelid éghajlata az őszi hónapokra is ott marasztaná a vendégeket, sőt vizgyógyintézetet, szőlőgyógymódot lehetne létesíteni a legszebb sikerre való kilátással. — Körül van véve annyi érdekes kirándulási ponttal, mint kevés más község. — Kell elegendő tőke, — vállalkozási kedv, ügyes vezetés, tervszerű folytonos fejlesztés s mindez aligha fogná magát valahol a megyében oly gazdagon, oly jutalmazólag s az idevonuló közönségre nézve oly kielégítőleg kifizetni, mint a Balassák egyik ősi fészket képező Diódvárallyán. — Talán nem is volna oly nehéz a kivétel; — mihelyt nemcsak az egy nap alatt való meggazdagodás elve vezérli az eszme megtestesítőit, sokkal hamarabb és jobban meglehetne teremteni az erdélyrészi Radegundot, — mintsem első pillanatra gondolni.

LEVELEZÉS.

Abudbánya 1889. április 2.

Tekintetes szerkesztő ur!

Nagy örömmel nézünk elejébe, mert Abudbánya város a kor kívánalmának megfelelő két oly szép épülettel gazdagodik, melylyel bármely város is büszkölkedne; egyik az 1848. évi vihar által elhamvasztott ev. ref. templom újra alapítása, melynek alapkövetétele csak napok kérdése, annyival is inkább, mivel a roskatag falak lebontása meg is kezdődött s a munka javában foly; másik épületünk az oly rég ohajtott s e város által nagy költséggel fenntartott főklaktanyákban elhelyezett egy zászlóalj katonaság részére vármegyénk által majdnem 200.000 frt költségen építendő laktanya, melynek építése az illető hadügyi miniszteriumok által is jóvá lett hagyva.

Iparosaink ezen építkezésekhez nagy reményeket kötöttek s a mint eddig látszik, nagyon csalatkoztak, mert iparosaink közül csak is eddig az asztalos részesült azon szeresében, hogy munkát vállalhatott; a többi iparosaink, ugy látszik aligha fognak munkát kapni, mert felszágított követeléseiket az építész vállalkozó aligha lesz képes teljesíteni s így jobb volna ezzel félbe hagyni, nehogy majd munka nélkül maradjanak, különben, mint halljuk, e város érdemes polgármestere, mint az iparhatóság elnöke is, igyekezni fog szegény iparosaink érdekében az építész vállalkozónál lépéseket tenni.

Végül értesitem a t. szerkesztő urat, hogy Abudbánya Verespatak választó kerületének képviselője nagyságos Boér Béla ur f. év márczius 31-én a városi tanács nagytermében szépszánu abudbányai választó közönségének adá tudtára azon elhatározását, hogy ő miért lépett ki a szabadelvű pártból s miért csatlakozott a mérsékelt ellenzékhez? mi, kik szegénységünk dacára is, szeretünk politizálni, tudtuk, hogy a véderő törvényjavaslat oly sokat emlegetett 25. § a szülte s így csak is annak indoklására voltunk kíváncsiak s hogy kiváncsiakunk hajótörést nem szenvedett, az tény, mert képviselőnk oly érthetőleg adá elő, hogy azt bár ki is megérthette, bizonyítja azt helybeli rom. kath. plébános Dr. Szuchi Béla megköszönő nyilatkozata s így a gyűlés szép rendbe és esendbe eloszlott kerülve minden tüntetést. Este a képviselő ur választóitól fátylász zenét kapott, a hol is választóinak érzelmeit Dr. Szuchi Béla plébános ur tolmácsolta.

r. l.

TÁRCZA.

Gróf Széchenyi István leveleiből.

1814—1830-ig.

— Irta: MAJLÁTH BÉLA. —

(I.) Korunk közel-mult történetének bizonyára legérdekesebb és legtanulságosabb adataira az eseményekben közvetlen vagy közvetve szerepelt vezérfiúk és agyének memoirjainak, naplóinak, önéletrajzainak kiadványai. S mig a történetíró az események általános leírásának keretében kiszabott határok között mozogva, a történetek összeállítását, egymásutánját, az előzményekből levont következményeket, mint tanuságot állítja elének, ugyszólván az események külső történetét alkotja meg összefüggő szerves egészben: a memoirok, naplók, autobiografiák, a történelem egyes részleteinek belső képét festik elének, saját felfogásuk, benyomásuk kifejezése által egyéniségüket is tanuljuk ismerni s ezekből mindenkor tisztább ítéletet alkothatunk magunknak a tények felől, ha egyszerűsmin az események belső világába is behatolhatunk, ha ismerjük a cselekvő egyének, vezérfiúk szellemét felfogásaikban, lelkeletüket a közreműködésben.

Hazánk jelen századának történetét vizsgálva, végig haladva a korszakalkotó események közel-multján, annak általános történetirodalmi összessége, a simára csiszolt kristályt juttatja eszünkbe, melynek prizmatikus változatos színjátékát az adja meg, ha egyes részei külön lapokban felületszögökben ismét közzörülve lettek. Ilyen hatásnak képzeljük a történelemben a részletek megvilágítását, az emlékiratok, a naplók, az önéletrajzok kiadásai által s elég legyen itt felemlíteni azon hatást, melyet korunk egy-egy eseményének részletes kizinezésében Metternich, Wirkner emlékiratai, Kossuth Lajos „Iratam

az emigrációból“, Klapka György „Emlékirataim“, Pulszky Ferenc „Életem és korom“ stb. kiadásai tettek.

Ezekhez soroljuk mi gróf Széchenyi István hátramaradt iratai közül leveleit is, melyekben 1814—1860 ig nemcsak társadalmi viszonyaink, kulturális haladásunk, politikai életünk sok érdekes adataival találkozunk, melyek részint ismeretlenek, nagyrésztben meglepők. Nemcsak a nyilvános szereplés vezérfiúkat látjuk azokban óriás alakjában kimagaslani a szünetlen munkálkodás közepette: de megtaláljuk bennök Széchenyi Istvánt az embert köznapai kötöttségben, a családszobában, az íróasztalnál, mulatozásainál, a katonát társai között, a költelező, a számító gazdát, a beteg embert ágyában, a politikust titkos műhelyében, igazgatni száfíle irányban gépezet kerekeit, intenczióinak, sikereinek biztosítására, felismerjük azokban emberi gyarlóságait, hiúságát, tevékenysége, nemes lelkele részleteinek teljes nagyságát, humorát, mely jó és rozsz napjaiban, mint ártatlan tréfás megjegyzés, vagy mint metsző guny, éles szarkazmus, meg-megvillan leveleiben gyakran saját maga, gyakran mások felett.

Széchenyi István hátrahagyott iratai között kétségkívül igen fontosak naplói, országgyűlési beszédei és hírlapi cikkeinek kiadásai; de mig naplói eredeti szövegében, sem most, sem későbbben ki nem adhatók s csak oly jeles feldolgozásban, a viszonyok teljes ismeretével bíró szerkeztésben élvezheti a közönség, mint azt annak igen érdemes összegyűjtője Zichy Antal egybeállította; mig országgyűlési beszédeinek kommentátora elénekbe tárja a politikai tények böismereti színezésével azok tartalmát s naplói a szerzett benyomásokat, tapasztalatainak tanúságait tükrözik vissza, országgyűlési beszédei a politikus, az államférfi intenczióit, elveit, a hazafi törekvéseit idézik fel, világítják meg újra emlékezetünkben: levelei azok, melyekben Széchei István maga beszél, fejteget, intézkedik s elvezet indokainak belső mélyébe, s a hatás közvetlenségével visz lépésről-lépésre fáradatlan tevékeny

ségének labirintján keresztül kitűzött terveinek sikeréig, vagy a meddő munka sikertelenségeig. Levelei azok, melyekben buzdit, kapacitál, politikai cselzövényeivel megismertet, alkotásainak keletkezését, lefolyását feltárja, mint ember itél az emberek, a korzellelem, a jellemre felelt; s nyilvánuló gyengeségei csak emelik bennünk a piétást, melylyel emlékének adózuunk, ki minden ízében magyar, a hon boldogításának élt s honfi keserve vetett véget életének.

Hetvenöt év előtt írta az általunk ismert legrégebb levelét Széchenyi; hatvannégy éve mult első nyilvános fellépésének, negyven év előtt tünt le a közműködés teréről, midőn is megnyitott elötte döblingi magányának ajtaja; harmincz éve, hogy bezáródott utána sirboltjának ajtaja.

A történeté lett az elmult idő, a történeté Széchenyi neve, alakja, alkotásai. S mig a jelenkor nemzedéke eszméivel, vezéreivel, irányzatával szalad a bizonytalan jövő felé, uyomon kíséri Clio s a multa mutatra kezével Széchenyi sarkápolójára figyelmeztet, szólván „M e m o r i a t e n e a t i s i l l u m“. S ime ma már ha érczbe öntött nemes szobra nemes alakját megörökítve, a nemzet szívében, a minden véges mulandóságért emlékezetet honnunket, ha alkotásainak legnagyobb óriászertő momentumuma is csak századok vagy ezredévek rombolásával daczolhat: Széchenyi szellemének, önzetlen honszeretetének bámulatos munkálkodásának értéke az, a mit sem századok, sem ezredévek el nem moshatnak, mig e földön magyar nemzet él, ha az apa megemlékezik dédunokái előtt Széchenyi István nevérol, ha szellemének hivatott ápolói, ha a magyar nemzeti élet mozgató erői Clio szavát minduntalan ismételik: „M e m o r i a t e n e a t i s i l l u m“. (Tartsátok meg őt emlékezetetekben!) A hála élők kötelességét teljesíté a nemzet, midőn érczbe önté szobrát, hogy nap nap mellett láthassuk a legnagyobb magyar nemes alakját; s hálára érdemes kötelességet teljesíté a

temü közönség
üzlethelyisé-
T — nagyobb
üzletre ala-
rak és pontos
közönség becses
aradok alázatos

G. József,
vendég

közönséget arról
s-pallér f. évi
ban óvoda-uteza
gabona raktár
ak épületeknek
tségszámitással
munkák és
ttel lévén
szolgájak,
Lámbert.

viz

— főleg kétszer
nyit, de jóval
ndelve vannak.
gnek örvend.

ant.

Ma a legkedveltebb és legelterjedtebb lap!

20

IRODALOM.

Jókai Mór újabb regényeinek Révai testvérek kiadásában (Budapest, IV. ker. Váci-utca 1.) megjelenő füzetekből megkaptuk 85. és 86. füzeteket, illetve a legújabb megindult „A lélekidomár” című regényből a 8. és 9. füzeteket. E füzetek elragadóan szép tartalmából legyen elég „A két hajó” című fejezetet kiemelni, mely oly remek jeleneteket tár elénk, hogy azt sem tudjuk, a tenger fenségének leírása, avagy Lándorinak, a lélekidomárnak merengése a szöveg, klasszikus-e, azt sem tudjuk, a távozó, avagy az érkező hajót kísérjék-e nagyobb figyelemmel. És a katasztrófa leírása, a mint a hajó süllyed, a mint annak az ezer embernek a halálordítása, melyben utolsó lélekzetét kiadja, megzandult ott a vizek mélységében, hogy az egész tenger, mint valami óriási hangszert, visszhangzott bele: ez volt az! a dal! . . . Tud-e még ilyen szöveget írni, tud-e valaki tollának hatalmával így elbűvölni, mint Jókai? — Am dicsejék a fraucziák Daudetjüket, rajongjanak a németek Spielhagenjüket, — mi az irók eszményképét Jókainak látjuk megtestesülni és az ő műveinél szebbeket nem produkál külföldi irodalom.

Mindenesetre igen életrevaló eszme volt Révai testvéreké, hogy a legnagyobb magyar író műveit ezekben a füzetekben kiadása és a füzetek rendkívül olcsó ára (20 kr.) által mindenkinek megszerezhetővé teszik. Mi csak teljes elismeréssel adóztatunk ezért a kiadónak, kiket nemcsak az erkölcsi, de az anyagi jutalom is megillet, mit csak a tömeges pártolás teremthet meg. Jókai műveiből elég lesz egy mutatófüzetet meghozatni, a többi okvetlenül utána rendelni mindenkinek. Előfizetés céljából legjobb egyenesen a kiadóhivatalhoz (Budapest, IV. Váci-utca 1.) fordulni.

VEGYES HIREK.

— Br. Kemény Gábor ev. ref. egyházkerületi főgondnok gyászünnepejét a gyulafehérvári ev. ref. egyházmegye múlt vasárnap március 31-én tartotta meg Gyulafehérvár eszinas feldisített ref. templomában. Alkalmi imát mondott Veress Sándor sárdi pap. emlékbeszédet Ferenczi István zalathnai lelkész. A gyászünnepeken jelen voltak a kir. törvényszék, a városi hatóság tagjai s díszes közönség.

— Nekrológ. Április hó 3-dikán halt meg Ambrus Sámuel 83 éves korában, saját szorgalmával szerzett Magyarországi jóságán. Az elhunyt ref. vallásához s nemzetiségéhez mindvégig hiven ragaszkodott s bár az erdélyi viszonyok szerint dus gazdagnak volt mondható, a közéletől visszavonultan, falusi magányban, a lehető legegyszerűbben folytatta életét s utolsó lehellestéig vagyonának szaporításáért küzdött. Mint szegénysorsu fia a nagyenyedi főiskolában végezte tanulmányait, majd Merosvásárhelyt ügyvédi vizsgát tett s a b. Radák családnál, mint jószágigazgató nyert alkalmazást, mely hivatalában szigoros s a tulságba vitt takarékosági követelése miatt az alja rendelt gazdasági tisztviselőket sokat szenvedtek. Hosszu szolgálat után szép birtokot szerzett magának s kizárólag ennek kezelésére fordította tevékenységét. Saját elbeszélése szerint még enyedi diák korában azzal

magyar tudományos akadémia, midőn megalkotójának szellemét hátrahagyott iratai kiadásában nyújtja emlékeztetőül a jelenkor ivadéknak, nyújtja buzdító képül a munkálkodók csoportjainak, nyújtja intőjelül a derék, a nyeglek seregének, hogy miképen védekezzenek a sivár élet, a meddő téletlenség ellen.

Kicsinyes indokokból, tulérzékenykedés miatt nem mellozhette a magyar tudományos akadémia azt, hogy Széchenyi István hátramaradt iratainak, szellemi hagyatékának kiadási sorozatába föl ne vegye leveleit is; — s én, miután nem csekély fáradsággal ezen leveleket összegyűjtve, azoknak egybeállításával, szerkesztésével megbizattam, közönetet mondom a magyar tudományos ademiának azért, hogy nekem alkalmat adott a munkálkodásra s a mit reményleni merek, azért, hogy a nagy közönség oly olvasmány élvezetéhez jut, melyben közelmúltunk történetéből feltalálja mindazon epochalis események leírását, melyek középpontján Széchenyi István áll, feltalálja őt magát egész lényében, egész valóságában, úgy mint a minő ő a gyakorlati életben volt, tett és munkálkodott.

S most, midőn rövid idő múlva Széchenyi István leveleinek első kötete a sajtót elhagyja s mielőtt az a közönség kezeibe kerül: időszéronek tartottam jelen tanulmányom által 1814—1830-ig írott némely leveleinek tartalmával az érdeklődő közönséget megismertetni s figyelmeztetni azok fontosságára egy kulturális és politikai múltunk eseményeit, mint Széchenyi Istvánt és vele együtt szerepelt kortársait illetőleg.

Köztudomás dolog levén, hogy Széchenyi István fiatal korában magyar anyanyelvét nem bírta, sőt már meg lett férfikorában is nehezebb esett magyarul írnia s még 1826. évi május 6-án Wesselényi Miklóshoz intézett levelében írja: „Tudod, hogy mi kevés az időm és hogy mily erőltetéssel írok

kezde meg mindig szerencsés tizleteit, hogy egy csikós kanczát vásárolt, melyen néhány huszasnyi nyereséggel adott tul. Családot nem alapított s vagyonát hir szerint, Kozma Gyula és Kozma Imre unokaöccsesei öröklék. Az EMKE-nek alapító tagja volt. Nyugodjék békével!

— A helyben állomásozó 21. m. k. honvéd feldandár 2. és 3. zászlóalja f. hó 6-án Marosvásárhelyre vonult s sátorátborban 9 hétig tartó tanzászlóaljhoz. E zászlóaljakkal elmentek: Krizmanics százados, vásárhelyi főhadnagy, Nagy Farkas hadnagy, Ráthy Zsolt és Szereday tiszt-helyettesek.

— Az itáljárulási jog-tulajdonosokat figyelmeztetjük, hogy mielőbb adják be kértalanítás iránti bejelentéseiket a kir. adófelügyelőhez. — Tudomásunk szerint aránylag még kevesen tették meg bejelentéseiket s miután sokan hiányosan szerelik fel kérésüket, — maguknak tulajdoníthatják a törvény szigora által eleve kimondott vesztésüket.

— A czukorrépa-mag megérkezett s a gyárosok tevékeny képviselője Timár János legnagyobb részét már szét is küldötte. — Ismételve figyelmeztetjük a termelőket, hogy jó eredményt csak a jól megmunkált föld ad. — Ezért a lehető leg gondosabb utánjárását és jó gépek beszerzését ajánljuk.

— Vetőgép-próba lesz a jövő hét valamelyik kedvő napján Nagyenyeden. A géppróbának célja gyakorlatilag bemutatni a rendelkezésre álló néhány répvetőgép kezelés módját és munkaképességét, hogy a gazdák a mutatózó eredményhez képest választhassák ki a művelendő területhez legalkalmasabb gépet s tehessék meg rendeléseiket. A kitűzendő nap a gazdáknak tudomására fog hozatni.

— Időjárásunk folyton télies, erős és hideg s a mezei munka meg nem indulhat. A nagyobb hegyek alig kezdenek barnulni s megint frissen hullott hó takarja el a támadt foltokat.

— A nagyenyedi műkedvelő társulat május elejére nyilvános előadást tűzött ki s a kiválasztott énekes darabok, melyre a legjobb erők vannak megnyerve, betanulás alatt áll.

— Solymosi Elek, kitűnő színművészünk, márc. utolsó napjaiban a Balázsfalván működő Bárdi-féle színtársulatnál vendégszerepelt. Már az a körülmény is feltűnést okozhat, hogy e kis helységben magyar színtársulat szerepel, — az azonban, hogy ily kitűnő művész lépett fel, méltán felköltötte az érdeklőséget. — Magyarok, románok egyaránt látogatták az előadásokat, — Solymosi a „Tündérhaj”, „Veteránok”, — „Árendás zsidó” és „Lumpaciuss”-ban lépett fel. Az előadásokat a főgimnázium ifjúsága is látogatta, mi különben ritka kivételként van megengedve.

— Új vasut. Megbízható forrásból vesszük a megyénkre nézve öröndetes hirt, hogy nagy pénzerővel rendelkező társulat alakult, mely feladatát tűzte ki Zalathnát Gyulafehérvárral gőzmozdonyú vonattal kötni össze.

— Milán, volt szerb király, Konstantinápolyba érkezett, hol a török szultán, királyt megillető kitüntetéssel fogadta vendégét.

— Boulanger, a zavargó francia tábornok neszét vevén, hogy a kormány pert indít ellene s talán el is fogatja, áruhában Brüsszelbe szökött.

az a nyáma nyelvén;” nem meglepő tehát ha 1814—1822-ig huszártsizt korában írott levelei mind német szövegtek. Ezek közül 75-öt egykori nevelője, később jószágigazgatója Liebenberg Jánoshoz, egyet Wesselényi édesanyjához, Cserei Ilonához s kettőt Wesselényi Miklóshoz írt.

Az 1823—1826-ig terjedő három évi időközből levelei nem állottak rendelkezésünkre. Ezen időn tul első magyar levelét, melyet ismerünk 1826. évi október 6-áról kelteve Wesselényi Miklóshoz intézte s inentől kezdve 1830-ig, 37 levele között 7 német és 3 francia szövegű van.

Ezen korból írott leveleinek egyik jellemző vonása a kedélyesség, mely a komolyabb természetű ügyek érintésénél sem hagyja el őt s gyakran a találó élez sziporkáival villan ki a sorok közül. Így írja midőn 1814-ben olaszországi útjára készült s a kongresszus alatt udvari mulatózások, az élvezetek gyönyöreiben már majd nem leroskad, Liebenberghez okt. 21-én: „Ich bin von Früh bis auf den Abend mit sogenannten Unterhaltungen dergestalt geplagt und zerknirscht, das ich bey nahe schon ganz tamsich bin.“) Egy ilyen udvari táncmulatság után okt. 23-án Liebenberget Steigenlisch tábornok részére borok küldésével bizza meg s levelét így végzi: „Mein Schutzengel! Sie werden meinen Chaos versteinen . . . indessen ich mich nun ruhig zu Bette legen werde, da es bereits 5 Uhr vorbei ist, und ich die ganze Nacht fest getanzt habe.“) Untatni kezdék őt az udvari mulatózások, kívánta már a távozást Béésből s nappolyi útjára készölve, írja október végén „ . . . wir wissen den

*) „En reggeltől estéig ugynevezett mulatózásoktól annyira gyötörve és összetörve vagyok, hogy csaknem egészen belezavarodtam.”
*) „Védangyalom! Értetni fogja khaoszomat — — En most nyugodtan ágyba fekszem, minthogy már öt óra elmúlt s egész éjjel erősen táncoltam.”

— A görgényi Rudolf-emlék. Mint annak idején megírtuk, Maros-Torda vármegye elhatározta, hogy Görgény-Szentimrén közadakozásból emléket állít a trónörökösnek s e végből az alispáni hivatal aláírási íveket küldött szét a megyében. Március végéig 352 frt 74 kr gyűlt össze az emlékre. A begyűlt összeg nagysága szerint fogják megállapítani az emlék milyenségét.

— Rudolf trónörökös holttestének végleges nyugalomra helyezése még e hó első felében megtörténik. A trónörökös koporsója még mindig a kapuczinusok templomának előcsarnokában van. A végleges eltemetésére szánt nagy szarkofág Kirsch kormánytanácsos és várkapitány tervei szerint már csaknem teljesen elkészültek. Egyik bécsi lap értesítése szerint a trónörökös szarkofágját Mária Terézia koporsójától jobbra, a szerencsétlen Miksa esászár földi maradványai közelében fogják elhelyezni. Az ezüstözött rézből készült szarkofág nagy, koporsóalakú és a késő renaissance stílusában készült. A szarkofág díszítőmunkái is rézből valók, de gazdagon be vannak ezüstözve. Az egész szarkofág hat oroszánlábos áll; az oldalfalakon két antik babérszorosúval körülvett orosz-lánfó van alkalmazva, melyek gyűrűs fogantyúkkal ellátva. Az orosz-lánfók közt, továbbá a szarkofág fejénél és lábánál a trónörökös ezimerei díszlenek. A fedő egészen egyszerű. Művészi kivitelű feszület van elhelyezve rajta, körülölvé ezüst babérszorosúval, melynek közepén egy rézlapon a következő felírás olvasható: „Rudolphus Princeps Hereditarius Imperii Austriae Regni Hungariae etc. etc. Francisci Josephi I. Imperatoris Austriae Regis Hungariae et Elisabethae Imper. Regin. filius. Natus Laxenburgii die XXI. mensis Augusti MDCCCLVIII. Deatus in villa Meyerling die XXIX. mensis Januarii MDCCCLXXXIX. H. s. e.“

— Dobos József, a „Nemzeti Szálloda” jóhírű vendéglőse folyó április hó 2-án esinos halástólyt rendezett. Ez alkalommal egy ritka szép fogás lett kisorsolva a „szegénysorsu tanulókat felruházó kör” segély alapja javára. A sorsolás említett alap javára 3 frt 50 krt hozott be, mely összeget Dobos József ur a kör pénztárába be is szolgáltattott.

— Ottó bajor király állapota folyton változatosan. Majd erős izgalom, majd viszonylagos nyugalom mutatkozik nála. Szabálytalanul, de általában jól táplálkozik; csak nagy ritkán történi, hogy kevéssé, vagy egyáltalán ne táplálkozzék egy egész napon át. Havonként két-három álmatlan éjjele van. Kétheti időközökben mutatkozik nála a mozdulatlanság tünete, a mely mindig több óráig tart.

— A sziam király elküldte két fiát világot látni. A két fia a múlt héten érkezett meg Párisba, a hol két hétig akarnak tartózkodni. Mind kettő beszél egy kissé francziánul s esténként szorgalmasan látogatják a café-chantantokat, melyekben nagy gyönyörűséggel telik. Természetes, hogy a közönség itt ép úgy megbámulja őket, mint őt megbámulják a művésznőket s a franciaia fővárosban már beszélnek, hogy a két herceg több énekesnőt már szerződötetett is Sziamba az ottani művelődés emelése érdekében.

— Egy jó háztól való ifju, ki a tizenkét évét betöltő és iskoláit jól végző, — felvétetik, mint gyakornok, Wokál János könyvkereskedésében.

Tag noch nicht da ich noch nicht weiss, wann mein König, den ich zwar wegen seiner Amabilität liebe, der mich aber dennoch zu ennuiren ziemlich anfangt . . . Leben sie wohl, ich gehe wieder in ein Joch zu einer Assemblée.“)

Igen kedélyes levelet ír 1815. angolorezági útjában Londonból december 10-én Liebenberghoz, midőn hazajövetelét jelezvén neki, a gyomor hatalmára figyelmezteti, kilátásba helyezvén egy franczia szakács felfogadását, mondván, hogy a rossz kedv és melancholia a gyomortól ered. A jégveremre így reflektál: Sie müssen sich den wärmsten Tag vorstellen, und dass Sie arbeiten und herumlaufen müssen, und dazu eine frische Limonade — da werden Sie fühlen dass das wahre Glück allein — in dem Eiskeller wohnt und lebt.“)

Ironiájának élet olykor-olykor maga felé fordítja s oly kicsinylő itéletet mond önmagáról, melynek szarkazmusa minden betűjéből kilátszik. Így ír 1816. január 2-án bizonyos elvégzendő üzlet dolgában: „Wegen userer Speculation werde ich mich umsehen — rechnen Sie aber auf mich nur gur nicht, den fauler, indolenter und bequemer ist kein Wesen mehr in der Natur als ich — die Mühe hasse ich, nur der Nutzen ist meinem Herzen lieb.“)

A versenyfogadások kedvtöltéséi egyikét képezvén, daczára annak, hogy 700 darab arany fogadási tétele

*) „ . . . még nem tudjuk a napot, mivel még nem tudom, mikor fog királyom, akit ugyan szereteméltóságáért igen szeretek, de aki mégis untatni kezd már . . . Eljen boldogul, én megint egy társas-estély jármát veszem nyakamba.“)

*) „Képzelve el a legforróbb napot és hogy dolgoznia és futkosnia kell s erre aztán egy friss limonádét — és ön érezni fogja, hogy a valódi boldogság egyes-egyedül — jégveremben lakik és él.“)

*) „Üzleti ügyünkre venstközölg majd utána nézek, de azért éppenséggel ne számítson reám, mert restabb, közömbösebb és kényelmesebb lény, mint én, nincs a világon — gyűlölöm a fáradságot és csak a haszon kedves a szívemnek.“)

— Házadni az kuld nekik módon önkövétközött egy hirose hivatalko ideig ura első miniszter gyémánttal pályesebb zattal elfogietett, on Havre-ba i kezett. Átr frankert el

— A Iyozása. A államokat volna közmbalyoni a minők: a alkalmazás kormány h és az értel feltételei azok egyse

— Udv menyaszo edes mámvárt uj búbuvarázs végtelensé hogy csök töl remeg még a gödöl edes örök rejte hisz titka is csak az Csak az é koltás s e olvadó bú szemrehá szive szer

Mag — kebled a dalos m ismét sze oltárképhébe az magányt, a környe mig a boldogabléges végyötrelmgyönyör! meiben s szomjuság cseppet

— forgott k Sie mauch mich; da bereits u ob mir C auf jeden

Lie pénzügyre rendelkeztéseket k irt Szécl 1817. ju einen Li lassen, u für eine es ist in mir nich mindazo daczára. majdnem nem tag

*) mivel ápr Ez a nap de bármir *) elejére szívu emé

nnak idején
hogy Gör-
a trónörö-
ivakat kül-
frt 74 kr
sága szerint

végleges
megtörténi.
nusok tem-
eltemetése
és várka-
elkészíttek.
os szarko-
teranosetlen
szják elha-
nagy, kopor-
lt. A szar-
nban vanuk
niabon áll;
hívott orosz-
kal ellátvak.
nél és láb-
dó egészen
zeve rajta.
szepén egy
us Princaps
as etc. etc.
s Hungariae
Laxenburgii
atus in villa
CLXXXIX.

johirü ven-
t rendezett.
olva a sze-
ppja jarára.
hözött be,
ztarába be

n változat-
ngalom mut-
táplálkozók;
y egyáltalán
t két-három
atkozók nala
óraig tart.
világot lánt.
s, a hol két
egy kisse
ak a café-
telik. Ter-
amulja őket,
ancia fővá-
b enkesenót
dés emelése

zenkét évet
t gyakornok,

wann mein
t liebe, der
ängt . . .
ch zu einer

zági utjában
midón ha-
a figyelmez-
felfogadást,
a gyomortól
a sich den
arbeiten und
e Limonade
űk allein —

é fordítja s
nek szarkaz-
S16. januar
egen unserer
rechnen Sie
dolenter und
r als ich —
meinem Her-

t képeznén,
gadási tétele
g nem tudom,
igen szeretek,
én megint egy

gonzua és fut-
érenni fogja,
m lakik és él.
nézek, de azért
bősebb és ké-
m a fáradtsá-

— **Harakiri.** A szelid japánok vére is kezd fel-
lázadni az ellen, hogy ha uralkodójuk jónak látja a kardot
küld nekik, hűséges megadással felhasítsák hasukat s ily
módon önkéntleg büntessék meg magukat. Erre vall a
következő eset is. A mikadó nem rég nagyon felbosszan-
kodott egyik hivatalnokára s meghagyta, hogy amolyan
híres hasfelmetsző karddal lepjék meg az őt felbőszítő
hivatalnokot. Mivel azonban az illető magas állását az
ideig ura legnagyobb megelégedésére töltötte be, a mikadó
első miniszterében volt annyi előzékenység, hogy egy
gyémánttal kirakott kardot küldött a hasfelmetszés ünne-
pélyesebb végzésére. A halálra szánt a legnagyobb alá-
zattal elfogadta a nagyértékű gyilkos szereszmot, haza
sietett, onnét kerülő uton ki a kikötőbe, felszált egy
Havre-ba induló hajóra, a hová szerencsésesen meg is ér-
kezett. Átrándult Párisba, ott a „diszkardot“ 150.000
frankért eladta s azóta éli világát. „N-t.“

— **A gyári törvényhozás nemzetközi szabá-
lyozása.** A svájci szövetségi kormány meghitta az összes
államokat egy nemzetközi értekezletre, melynek célja
volna közmegegyezéssel és egészséges elvek szerint sza-
bályozni a gyári törvényhozás némely fontosabb kérdéseit,
mintők: a vasárnapi munkaszünet, a gyermekek és nők
alkalmazása a gyárakban stb. Noha a svájci szövetségi
kormány kezdeményezése általános elismerést érdemel,
mégsem hiszik, hogy meghívását a kormányok elfogadják
és az értekezlet létrejön, mert a gyári törvényhozásnak
feltételei a különféle államokban annyira különbözők, hogy
azok egységes rendezése kivihetetlennek látszik.

CSARNOK.

Az örhegy.

Üdvözöllek várta-várt tavasz, üdvözöllek ragyogó
menyasszony! Ifjú arcod ártatlan, szűzies mosolya szívem
édes mámorba ringatja s lelkem — melyet az epedve
várt új boldogság csábjá, mint hajóst a tenger végtelenje,
bűvarázzsal vont az ég felé — átblyongva a rideg
végtelenség határtalan trét, vissza vágyik ismét kebelede,
hogy csókossá csókra várt ajkad megrészegülten és kéj-
től remegve. Szép szemsugaraid, melyek megnemesítik
még a gonoszt is, megrészegítettek; s lelkem szivedre
dől édes mámorával, hogy számolja dobbanásait, lesse el
örök rejtélyű titkait. Csókold hát lelkedet üres kebelembé,
hisz titkaidat csak rokon kebel értheti, mint az Isten
is csak az imádhajta, ki önelkét Isten szikrájának érzi.
Csak az érti meg néma beszédedet — melyben örömsi-
koltás s elhaló sóhaj; diadalmi szolozsma s halál jaj;
olvadó bú és szerelmi vallomás; enyelgő bizelgés és pajzán
szemrehányás egyesülnek mesteri összhangban — kinek
szíve szerelemtől dobog! . . .

Magányomból, hol minden sir körültem, a szabadba
— kebledre — von szívem, mert e pusztá fészek, melyből
a dalos madár — az első szerelem — nyomtalan kiszállt,
ismét szent hely lett, a hova a fáradt gondolat egy új
oltárképhez imádkozni jár, s megtisztultan emelkedik
égbe az érzélem sólyom szárnyain. Eddig kerestem a
magányt, mert a kinek a szíve bubánattal van tele, azt
a környezetet nem állhatja, melyben nem akad siratója,
míg a boldognak fáj a sóhaj. S én most boldog vagyok,
boldogabb, mint valaha lehettem, mert érzem újra üdvös-
séges végtelenségedet varázs erejű szerelem, te édes
gyötreltem, te kínzó boldogság, te kételkedő hit, te könyező
gyönyör! Lázás vágy ég arczaimon, epedés gyul ki sze-
meiben s nem lehet azokból egyebet kiolvasni, mint
szomjúságot az élet után. Bár jól tudom, sok keserű
cseppet kell meginnom, hogy a ki nem elégitett szom-

forgott koczkán, január 10-én kéri Liebenberget: „Beten
Sie manchmal mit Ihrer lieben Frau ein Ave Maria für
mich; da ich den 17-ten april in verschiedenen Wetten
bereits um 700 Ducaten stehe, der Tag wird entscheiden,
ob mir Champagner oder ordenari Bier trinken werden,
auf jedem Fall soll aber das letztere gut sein.“)

Liebenberg jószágigazgatójának főgondja Széchenyi
pénzügyeinek rendezése volt s e miatt urának költséges
rendelkezéseit gyakran mellőzte s igen sötét színű jelen-
téseket küldött neki vagyoni állapotáról. Több ilyen levelet
irt Széchenyinek Milanóba, ez kedélyes hangulatában
1817. július 25-én válaszol neki: „ . . . ich habe durch
einen Lieutenant im Regiment Ihrem Brief übersetzen
lassen, und will ihn nun an den Kopf eines Bogens
für eine Sammlung drucken lassen — ich bin überzeugt,
es ist in der Natur kein Mensch hartherzig genug —
mir nicht ein kleines donum gratitum zu geben — *)
mindazon igazi tisztelget és ugyszólván gyermeki szeretet
daczára, melylyel Liebenberghoz ragaszkodott s annak
majdnem minden levelében oly gyöngéd kifejezést ad:
nem tagadhatta meg magától Liebenberget humorjával

*) Mondjon ön néha kedves nevével egy Ave Mariát értem,
mivel április 17-én már 700 arany fogadási tételtem forog koczkán.
Ez a nap fogja eldönteni, pezsgőt, vagy közönséges sört iszunk-e,
de bármint legyen, jó lesz az utóbbi is“.

*) „Majd lefordítottam a levelét és lenyomatom egy gyűjtőív
előjére — meg vagyok győződve, hogy nincsen a világon oly kemény-
szívű ember, a ki ne adna nekem egy kis önkéntes ajándékot . . .“

juság meg ne gyilkoljon, jól tudom, hogy megszenvedek
érted: mégis egész lelkemmel üdvözöllek, mert míg
szívemben lakol, remélek. S mi édesebb, mint a bizonytalan
remény?! Talán a menyországnak is abban áll féltőve,
hogy csak sejtetem; s azért legboldogabb az első szerelem,
mert vakságában legtöbb reményt alkothat a megitta
sult érzélem, mert előtte minden csak csók, dal és
virág?! . . .

Igen a tavasznak ez az illata, ez a mámor, ez a dal —
mely kebléből felszáll — izgató zsongásával, mint a mesék
tündéréinek igézete, belenyilalik a sovárgó szívedbe. S e
néma, de érthető dal beszédes dallama hizelegre elsugja-
bugja az egész világ üdvét, fájdalomát, bűját, és örömet. S
ki-ki megtalálja benne a neki való hangokat, melyekre
szíve kitarul, zokogására könyekre fakadva, kacagására
pajzánan nevetve. Benne van dalában az a kegyetlen
bűbáj, mely a lelket egy gondolathoz láncolja, hogy csak
azon veszi észre, hogy egyre kevesebb az akarata; hogy
agya és szíve helyet cseréltek, s agyában nem az ő lelke
lakik már, hanem egy másiké, azé, a kit szeret; s szíve
azt érzi, mit a borívó, kinek ajka szélén van már a po-
hár . . . Bizony érzem, hogy édes gyönyör élni ott, hol
minden velünk él, s szeretni ott, hol minden velünk
szeret . . .

Előttem áll az örhegy, azt sem tudom hogy jöttem
ide, hol oly közel van az ég a földhöz, hogy lehalszik
az angyalok kardala, hol megpihen az elfáradt felhő, hol
megtörök az első és utolsó napsugár, hol megnyílik az
ártatlan ibolya. S én Ibolyát szeretem, szeretem, mint a
nap egét, az ég csillagait, a föld levegőjét, az árny a
fényt, mint a sir halottait, a lémelő nap az esti pirt; s
mint az ég napja, az éj holdja, a föld levegője, a sir ha-
lottai, a királyi nap bihor palástja nélkül, szegény és üres
lenne, oly szegény és üres lesz szívem, ha ő nem
szeret.

Szeret! — felelé a hegy vízhangja.

Oh mennyi kéj e szóban, mi gyönyör?! De hátha
csak a hegy pajzán játéka, hallucinatio?! Legyen akármí,
én hiszem, mert szívem e hit nélkül nem élhet.

Tedd valóságga e hitet, Ibolya! ha megteremtéd
szívem új világát, ne vond meg tőle a napot; fény és
meleg nélkül nincs élet, nem lehet . . . Tedd valóságga
e hitet, ne hagyd, hogy megszegyenítsen a kopár szikla,
melynek von számomra egy biztató szava . . . Szólj!
csak egy halk igent susogjon ajkad s én szívesebben
hallgatok sutogásod, a mint a mindenség mesteri dalát.

Melitta.

Édes anyámnak.

Megyek . . . Hallottam hívogató szavad. — Megyek.
Alig várom immár a napot. Szívem e vágy felett öröm-
repedve tévelyeg s ez feledtet velem mindent. Vágyom
látni a kis világot, hol szívem álma felébredt s én csüng-
tem rózsáin, mint a lepke csüng s forró karokkal, hévvel
ölelém minden örömet, mit elértem. Mi édes, mi szép,
mi bűbáj, ez mind feléd vonz. Vonz boldog éveim egy-
szerű tanyája, vonznak szeretteim, kik között én oly bol-
dog voltam.

Már látom a szép vidéket, a viruló mezőket. Hallom
a kedves éneket. Látom az egyszerű falut s lakomban
megujul e sok szép emlék. Látom a kedves szülőházat,
hol bölcsöm ringott, hol gyermekéveim töltöttem, oh
hogyne mennék! Hisz édes anyám hív! Hiszen régóta
vágyom, hogy öledbe hajthassam fejemet, mint tettem ezt
régén, boldogan.

Pihenni akarok. A küzdelem és vágy keserve na-
gyon kifárasztottak! Te aztán mesélj nekem mint régén

csipkedni s így folytatja levelét: „Wahsen die Bäume
auch nich gut? Sind den alle meine Pferde krepirt?
und fressen sie mehr Hafer als anderer Menschen Rosse?
Ist kein Granarium verbrandt? Kein Donner, kein Hagel
— etwa eine Viehseiche? Ich bin überzeigt, von der
grossen Herde Schafe athmet kein einziges mehr — die
Schweine sind gewiss dünner geworden — und meine
Freunde die Juden, was machen die, wie gehts denen
guten Leuten?“ stb.)

Jószágigazgatója pénzügyeinek rendezésénél egyik
tényezőnek tartá Széchenyi megházasítását s ezt felhozta
egyik levelében, mire kedélyes tréfával válaszol 1817.
október 24-én Milanóból: „ . . . so geneigt Ihrem
Rath zu folgen, dass ich mich um eine Gattin hier in
Mailand über Hals und Kopf bereits umsehe, und Sie
auch bitte, im Fall ich hier keine finden sollte, in un-
seren Ländern, siene gute, schöne, reiche aufzufinden.“
(Folyt. köv.)

*) „Nem nőnek talán fáim is rosszul? Felfordult minden lovam?
több zabot esznek, mint más embernek lovai? Nem égett le magtár?
Nem volt zápor és mékú — vagy talán marhavész? Meg vagyok
győződve, hogy a nagy nyáj juh közül már egy sem lehel, a sertés-
sek bizonyára megvékonyodtak — és mit csinálnak barátaim, a
zsidók, hogy megy a soruk a derék embereknek?“ stb.

*) „ . . . annyira hajlandó vagyok tanácsait követni, hogy
itt Milanóban már nyakra-főre kutatok egy feleség után, és kérem
önt, arra az esetre, ha itt nem akadna, keressen ki számomra a mi
hazánkban egy jó, szépet, gazdagot“.

s ha elszenvedtem énekeld altató dalodat, mit egykor
bölcsömmél daloltál. Oly jól esik ezt hallanom. Hadd le-
gyek egy percére boldog, elfeledve mindent, mik szívemet
és lelkemet emésztik. Tedd arczomra kezedet, simáid el
feldult vonásaim. Nem akarom, hogy márok is lássák.
Hadd érezzem az áldott kéz érintését, mely napestig dol-
gozott érettségem s a szeretet fáradsztatlaná tette a mun-
kában.

Miért is nem gyönyörködhetem most is kezeid
munkásságában, mint régén, mikor köztetek voltam? Oh,
ha én még egyszer itt élhetnék melletted s köztetek, mily
boldog lennék. Mennyit nem szenvedtem, mióta innán
távoztam!

Nem az élet terheiről szölkök. Azokat nyugodtan vi-
selem. A mindennapi kötelesség ellen sem zugolodom,
örömet teljesítem. De a guny, a rágalom, az irigység!
Ez már bánat, ez már fáj.

Ezek kiméletlenül érintik a fájdalmat, főltségatják
a behégedt sebeket. Megalázzák a szívnek nemesebb fel-
lángolását, nem tekintik jogait. Előtök semmi sem ma-
gasztos, semmi sem szent. Pedig a létérti küzdelem, az
anyagialkal való erős harc amugy is ádáz tusára kény-
szerít mindnyájunkat. Áttörhetetlen akadályokat gördítenek
ezek a lelkesedésnek, a nemesebb törekvésnek utjába.
Eltávolítanak az eszménytől s nekünk járnuuk kell alant,
mert a sors erre kényszerít.

Oh annak a sok szép reménynek, miket egykor
veletek boldogan alkottam, immár ezek foszlányai vannak
meg. Bárcsak egyet is láttam volna megvalósulva! De te
biztatsz ugy-e édesanyám, hogy csak ne váljak meg tőlök,
hisz te sem válsz meg. Jól van hát. Reméljünk még. Hisz
egyébél már ugy sem birunk, legalább a remény
vigasztaljon. Mert nekem a vigasztalásra nagy szüksé-
gem van.

De ugy-e te, is fogsz vigasztalni? keresni fogsz
enyhítő balzsamot saigó sebeimre? Igérd meg, hisz én
megyek!

Oh mióta vágyom! . . . De nézd anyám! Mozdu-
latlan állnak tagjaim, pedig én menni akarok. Most még
több fájdalmat kell vinnem magammal . . . Előttem egy
alak egy megtestesült ideal . . . Arca szép, lelke nemes.
A szemekből angyali jóság sugárzik. Elméjének gondo-
lata tiszta mint a liliom. Én nézem némán, mozduatlanul.
Lelkemet egy bűbajos rajongás lepi meg. Fejemben gon-
dok helyett hiru tündérek, való helyett ábrándok képe,
ajkam mosolygós, szemem köny, egész világomban harc,
szavamban ima, szívemben egy telhetetlen üdv remé-
nye . . . És mégis . . . én ugy sejttem, valmi ugy sugja
nekem, hogy e csillag nem az én számomra ragyog. A
sors máskép akarta . . . En megyek, nekem mennem
kell, nem maradhatok. Isten veled te szép leány! Én
megyek, anyám vár. —s.

KÖZGAZDASÁG.

A budapesti értéktőzsdéről.

A „Pénzügyi Utmutató“ jelentése.

A legujabban napirendre került pénzügyi miveletek
csakhamar elfeledtették a párisi eseményeket, melyek
heteken keresztül a tőzsdék figyelmének csaknem kizá-
rólagos tárgyát képezték. A csökkenő kamatláb korszakát,
melyben most élünk, épp a közelebbi mult napok illusz-
trálták legjobban. Az állami adósság ezimletek kamatláb-
jának leszállítása csaknem egyidejűleg kíséreltetik meg
több felől. Az orosz conversio fényes sikerrel biztat,
hiszen az új kölcsönt több mint nyolczszoroson jegyezték
tul, Londonból az egyiptomi adósság conversiójának esz-
méjét pendítették meg. Berlinben a porosz pénzügymin-
iszter szintén conversiót készít elő a vasuti elsőbbségek
most történt felmondásával és végül a magyar államköl-
csönök conversiójának folytatása is sorra került az
1873-iki államkölcsön és a gömöri záloglevelek felmon-
dásával.

A tőkebirtokosok eddigi kamatélvezetének illetén
esőkentése természetesen azzal a hatással jár, hogy
a tőkepenz keresi azon értékpapirokat, a melyek az adott
viszonyok között kellő biztonságot nyújtvá, aránylag többet
jövédelmeznek. Ez a szempont szolgál indokul arra, hogy
a magyar járadékpapírok s különösen a nemzetközi jelleg-
gel bíró 4% os aranyjáradék legutóbbi élenk kereslet tár-
gyát képezte a tőzsdéken, a minek következtése e papírok
jelentékeny áramelkedése volt.

De az értékpapírpiazz egyéb terein is élenkült a
forgalom. A bankrésztvények kivétel nélkül emelkedtek,
mi mellett megjegyzendő, hogy a hitelrésztvények, leszá-
mitóó bankrésztvény árfolyamából letettett az osztalék
szelvény értéke. Biztosító társaságok közül magyar álta-
lános és Pannonia viszont biztosító emelkedtek. Mind a
kettő már szelvény nélkül került forgalomba. Malompapi-
rok szilárdak. Vasuti résztvények osztrák-magyar államvasut
kivételével emelkedtek. Takarékpénztárak szilárdak. Ipar-
vállalatok közül Ganzgyár, salgótarjáni köszénbánya, rima-
murányi vasmű, Schlickgyár, serfőződe résztvények emel-
kedtek. Ezen papirokat általában emelkedésre képeseknek
tartja a speculatio. Záloglevelek és elsőbbségek szilárdak

A sorsjegypiaczon valóságos forradalom ment végbe az osztrák sorsjegytörvény és a nálunk is kilátásba helyezett hasonló intézkedés hatása alatt. Kivétel nélkül az összes sorsjegyek drágultak, de aránylag erősebb volt a kis sorsjegyek emelkedése. Az aranypénzek és külföldi váltók árfolyama olesőbbodott.

A fontosabb értékpapírok árváltozása kitetszik a következő összeállításból:

4% os magy. aranyjardék márcz. 26. 102 40. ápril 1. 103 00. 5%-os magyar papirjardék 95 55—94 80. Erdélyi vasut 193 50—195 00. Bazilikas orsajegy 9 00—9 75. Józsvi sorsajegy 3 70—4 50.

Felelős szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.
Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS.

Sz. 3452—1888.
tkvi

Arverési hirdmény.

A nagyenyedi királyi járásbíró, mint telegkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy a királyi kincstár végrehajtató 156 forint 42 kr tőke, ennek 6% kamata 30 frt 95 kr perbeli, 2 frt 50 kr költségkövetelésnek kielégítése végett végrehajtást szenvedő nagyenyedi Marginián Juon hagyatékát és ismeretlen tartozókat neje képviselve ügyvéd Benkó Márton által a nagyenyedi 96. sz. telegjegyzőkönyvben A+ 1—5. rendszám alatt foglalt 386 frtban megállapított kikiáltási árban Nagycserged község előjárásági helyiségében

1889. évi április hó 27-ik napján délelőtt 10 órakor

tartandó nyilvános árverésen kikiáltási ár alól is eladatnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy pedig az 1881. évi LX. t.-ez. 42. §. jelzett árfolyammal számított ovadékképesnek nyilvántott értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételért pedig vásárló a következő határidőben köteles a feltételekben megnevezett kir. adó, mint letéti hivatalhoz lefizetni, az árverés jogerőre jutása után 30 nap alatt.

Különben az árverés megállapított feltételei alólirt tkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Nagycserged község előjárásági helyiségében meg.

A kir. járásbíró, mint telegkönyvi hatóság.

Nagyenyeden, 1888. december 31.

Csegezi,
kir. aljbíró.

3469—1888.
tkvi

Arverési hirdmény.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint telegkönyvi hatóság által közzé tetetik, hogy

a nagyzebeni Albina takaré és hitelintézetnek végrehajtató 222 frt 50 kr tőke, ennek 1882. évi szeptember 22-től járó 8% kamata költségkövetelésnek kielégítése végett végrehajtást szenvedő Puja Juonnak a farkastelki 53. számú telegjegyzőkönyvben A+ 1—23. sz. a. ingatlanaira 830 frt és Botya Juonnak a farkastelki 201. sz. telegjegyzőkönyvben A+ 1—26. rendszám alatt foglalt fekvőségei 399 frt megállapított kikiáltási árban Farkastelke község előjárásági helyiségében

1889. évi április hó 29-én délelőtt 10 órakor

tartandó nyilvános árverésen kikiáltási ár alól is eladatnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy pedig az 1881. évi LX. t.-ez. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított ovadékképesnek nyilvántott értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni. Az Albina hitelintézet kivételével.

A vételért pedig vásárló az árverés jogerőre jutása után 3 egyenlő részletben az elsőt az árveréstől számítva 15, a másodikat 30 nap, a harmadikat ismét ettől 45 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett királyi adó, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különben az árverés megállapított feltételei alólirt telegkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt Farkastelke község házában tekinthetők meg.

A kir. járásbíró, mint telegkönyvi hatóság.

Nagyenyeden, 1888. december 31.

Csegezi,
kir. aljbíró.

Vizsgáljatok meg mindent s a legjobbat válasszátok!

Ezerszeresen kipróbált s orvosi tekintélyek és számos magános bizonyítványával kiténtett készítmények.

Dr. MILLER mohnövényedve, meglepő hatású köhögés, rekedtségnél, torokfájás, nyálkásodás, kezdődő tüdőgümónél és egyáltalán a légzőszervek minden gyuladásaánál. Tégelyben gyermekek és felöltöttek számára. Egy tégely ára 50 kr.

Miller tyukszembalzsama.

Csalhatatlan szer tyukszemek, szemölcsök és fájdalmas bőrkeményedések ellen. Ara egy dobozban levő üvegesének eszetel és használati utasítással együtt 48 kr.

Beküldetett:

Tek. Miller J. gyógyszerész urnak Brassóban. Ide csatolt 6 o. é. forintért kérem küldjön nekem postafordul-tával még 10 dobozzal az ön kitűnő tyukszem-balzsamból; a szer engem meglepő rövid idő alatt megszabadított alkalmatlan tyukszememtől. Plojesti, 1888. szeptember 6-án:
Dr. Mergineanu, tanár.

Valódién kaphatók: Nagyenyeden Bisztritsány Lajos fűszerkereskedőnél. Szászregényben Vermescher E. gyógyszerésznél. Deesen Nick F. fűszerkereskedőnél. Csikszereván Leicht F.-nél. Beszterozán Fleischer testvéreknél. Gyulafehérvárt Fröhlich F. gyógyszerésznél. Fogarásban J. Bergleitner, Sternborg J. és Glein R. gy. szerészeknél. Nagyszébenben Reisenberger F.-nél.

Központi küldeményezési raktár: MILLER J. gyógyszerész — Brassóban. — 6—8

Bátorkodom a helybeli és vidéki t. répatermelő birtokos urakat tisztelettel tudatni, hogy 2—3 nap mulva, több gyarostól úgy kézi, mint ló-erőre 2, 3, 4 soros

répavető és kapáló gépeim

érkeznek az alábbi arakért számítva:

kézi targonca alaku 1 kerékkel 15 frt

2, 3, 4 soros 30, 44, 80 forintig

kapáló 5 kapával 18—20 forintig.

Szives megtekintésre, esetleg megpróbáltatásra az igen tisztelt érdeklő közönséget ezennel teljes tisztelettel meghívom,

szolgálatra mindig kész

BISZTRITSÁNY LAJOS.

Tövisen,

az enyedi utcában a 156. sz. házas telek, melyen két külön álló lakás (egyik 4 szobával, konyhával, kamrával stb, másik 2 szobával, konyhával) istálló, szin stb. van, a hozzátartozó nagy kerttel örök áron eladó. Ára: 4500 frt. Értekezhetni lehet Zalányi Farkassal, Obrázsán, vagy Fogarasi Albert tanárral Nagyenyeden. 1—2

Nines többé fogtás! Könnyen vérző, beteg és gyulladt foghast gyógyít és erősít, a fogkövet eltávolítja és képződését megátolja; a szájbúzt azonnal megszünteti naponta használata cs. és k. udvari fogorvos és udv. szállító, valódi

Dr. POPP világhírű Anatherin SZÁJVIZ

kétszer oly nagy palackokban, mint eddig. Ezzel egyidejűleg alkalmazandó mely a fogakat folyton egészen s az állapotban tartja, mely a legjobb és legfinomabb szer a fogak tisztán tartására és a foghast megerősítésére ragyogó fehéregű fogakat kölcsönöz nélkül, hogy miat más fogporok a fogak zománcát megsértene.

Dr. POPP növényiszappana a legjobb gyógy-pipere-szappan, mindennemű bőrkütsékek ellen és különösen fürdőkhöz. Dr. POPP NAPRAFORGÓ (szap.) (nem glicerin). A legjobb és legfinomabb divat-pipere-szappanok. A bört barsonyfinomá tesz.

Árak: Anatherin-szájviz 50 kr. 1 frt és 1 frt 40 kr. Anatherin fogpaszta tégelyben 1 frt 22 kr. Aromatikus fogpaszta 35 kr. Fogpor dobozban 63 kr. Növényiszappan 30 kr. Napraforgó-szappan 40 kr. Vénus szappan 50 kr. E szerek kaphatók Nagyenyeden: Kovács J. és Varró F. gyógyszerészeknél és Czirner J. J. kereskedőnél. 4—12

Orvosok véleménye.

A Popp-féle Anatherin szájvizet betegem rendkívül nagy számanál száj- és fogbetegség ellen föltötte jó sikerrel használtam, mert vegyi tisztaságáról meg vagyok győződve.
Bécs. Dr. Kainzbauer os. k. tanácsos, emer. tanár.

Alólirtott örömmel jelenti ki önek, hogy az ön Anatherin-szájvizét valamint az ön Anatherin fogpasztáját használtam s ezt legjobb lelkiismerettel ajánlhatom.

Bukarest. Dr. Vladesco, egyet. tanár kórházi főorvos.

Dr. Popp J. G. udv. fogorvos „Anatherin-szájvizet” az igazságnak megfelelőleg föltötte ajánlatra méltónak találok.
Berlin. Dr. Sonnenschein F. L. egyetemi tanár hítes törvényességi szakértő.

„Répáti“ égvényes savanyuviz

a legszénsavdusabb és legtisztább égvényes savanyuvizek egyike.

Első szaktekintélyek véleménye szerint, szerencsés vegyi összetétele és rendkívül dú, — főleg kétszer szénsavas nátrium tartalma folytán, a „répáti“ savanyuvizek nemcsak hazánk valamennyi, de jóval gazdagabb vegytartalmánál fogva, a leghíresebb hasonnemű külföldi ásványvizek is alárendelve vannak. Borral használva a legelőkelőbb és magasabb körökben kiváló kedveltségnek örvend.

Egyedüli raktár Nagyenyed részére

Grünfeld Dávid urnál. 2—3

legkitűnőbb szer minden rovar ellen, feltűnő gyorsan és biztosan pusztítja el a házi bogarakat.

Tökéletesen elpusztítja a poloskát és bolhát.

— A konyhákat kitisztítja a svábbogaraktól. —

Elpusztítja a mojakat.

— Megment a kellemetlen legyeketől. —

A házi állatokat, virágokat és növényeket megmenti a bogaraktól.

— A főt tökéletesen megtisztítja a tetüktől. —

Tessék figyelettel lenni, hogy eredeti „Zacherlin-Specialitás“ csak eredeti Zacherl J. Bécsben I. Golschmiedgasse Nro 2.

Raktárak:

Nagyenyeden: Winkler János urnál.	Gy.-Fehérvárt: Mihelyes Zsigmond urnál.
„ Czirner J. József „	„ Jakabfy Albert „
„ Bisztritsány Lajos „	„ Fröhlich Gyula „
Balászfalván: Sinberger Salamon urnál.	„ Heiskovits Leopold „
„ Tövisen: Slafkovich Jácint „	

A raktároknál az „eredeti Zacherlin Persa“ falragaszok vannak kifüggesztve. 1—10